

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

№ 11, 2013 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 339.92

О. М. Смірнова,

к. е. н., доцент, завідувач науково-дослідного відділу вивчення міжнародного досвіду та європейської інтеграції Науково-дослідного інституту фінансового права, Національний університет ДПС України, м. Ірпінь

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС ТА СУЧАСНИЙ СТАН

О. М. Smirnova,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Head of department of Research of International Experience and European Integration, Research Institute of Financial Law, National University of State Tax Service of Ukraine, Irpin

HISTORICAL OVERVIEW AND CURRENT STATUS OF TAXATION OF MULTINATIONALS IN THE EUROPEAN UNION

У статті зроблено аналіз етапів розвитку та сучасних підходів в оподаткуванні доходів транснаціональних корпорацій у країнах Європейського Союзу, які напрацьовані з метою обмеження масштабів приховання доходів та досягнення справедливості в оподаткуванні. Обґрунтовано, що оскільки глобалізація торкнулася усіх сфер життєдіяльності суспільства, і в першу чергу фінансово-економічної, добитися справедливого оподаткування тільки за рахунок вживання заходів на національному рівні неможливо. Для цього потрібний такий міжнародний інструмент, який містив би рекомендації щодо дій як на національному, так і на міжнародному рівнях. Його напрацювання дозволило країнам-членам ЄС перенести питання контролю за трансфертним ціноутворенням із теоретичної площини у практичну.

In the article was made an analysis of the stages of development and modern approaches of taxation of multinational corporations in the European Union, which turned out to limit the extent of concealing of income and achieve fairness in taxation. It was proved that while globalization has affected all spheres of society, and especially the financial and economic spheres, it is impossible to achieve fair taxation only by taking measures at the national level. To do this, it is necessary to find out such international instrument that would contain recommendations for action at both national and international levels. It allowed to Member States of the European Union to transfer the control over transfer pricing from the theoretical to the practical plane.

Ключові слова: *оподаткування доходів ТНК, подвійне оподаткування, приховування доходів, офшор, податкові гавані, ухилення від оподаткування, гармонізація оподаткування.*

Key words: *taxation of multinationals, double taxation, concealment of income, offshore, tax havens, tax evasion, tax harmonization.*

Постановка проблеми. Об'єктивною реальністю є факт, що транснаціональні корпорації (далі - ТНК) мають можливість зменшувати податкове навантаження за рахунок трансфертного ціноутворення, основний механізм якого полягає у «передачі» податкової бази афілійованій особі, що перебуває в більш сприятливому податковому чи іншому адміністративному режимі. Мова йде про такі податкові преференції, як наявність статусу резидента офшорної зони, надання податкових канікул, застосування пільгових податкових ставок тощо.

Однак через гучні скандали, пов'язані із приховуванням доходів відомими міжнародними компаніями, питання оподаткування доходів ТНК останніми роками набули особливої актуальності. Це підтверджує актуальність ґрунтовного дослідження порядку контролю за трансфертним ціноутворенням у країнах ЄС з метою своєчасного приєднання України до прогресивних процесів обмеження масштабів приховання доходів ТНК.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Ефективне міжнародне співробітництво з метою розвитку системи оподаткування доходів ТНК є предметом інтенсивних наукових досліджень, які здійснюються зарубіжними і вітчизняними вченими впродовж кількох десятиліть. Проте протягом 2012-2013 рр. із теоретичної площини вони перемістилися у практичну сферу, об'єднуючи уряди країн ЄС спільними завданнями щодо гармонізації міжнародного податкового законодавства з метою недопущення уникнення оподаткування за рахунок законодавчих лазівок.

Метою статті є аналіз етапів розвитку та сучасних тенденцій в оподаткуванні доходів транснаціональних корпорацій у країнах Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. Основною причиною виникнення ТНК є розвиток загальносвітових інтеграційних процесів на основі міжнародного поділу праці та спеціалізації, що допомагають компаніям і навіть цілим країнам поліпшити своє економічне становище. І це є позитивним явищем. З іншого боку, з діяльністю міжнародних корпорацій останнім часом пов'язують досить серйозні звинувачення в приховуванні доходів від оподаткування. Наприклад, за даними міжнародного об'єднання Oxfam, метою діяльності якого є вирішення проблем бідності та пов'язаної із нею несправедливістю у всьому світі, принаймні 18,5 трлн доларів США приховані заможними особами у податкових гаванях по всьому світу, що призводить до втрат більш, ніж на 156 млрд. доларів США у вигляді податкових надходжень [1]. Oxfam виявило, що дві третини глобального офшорного багатства, а це більше 12 трлн доларів США, приховано саме у ЄС, зокрема у Люксембурзі, Андоррі і на Мальті.

Однак прогнози The Tax Justice Network є ще більш песимістичними. Зокрема, за їх оцінками, активи, що знаходяться за межами ефективного оподаткування, складають приблизно третину від загального обсягу світових активів - між 21 і 32 трлн доларів США [2].

Втрачає від приховування доходів і китайська економіка. За розрахунками дослідницької організації Global Financial Integrity, протягом 2005-2011 рр. приблизно 2,83 трлн доларів США були незаконно виведені з Китаю в податкові гавані у вигляді готівкових депозитів чи фінансових активів (наприклад, акції, облігації, пайові інвестиційні фонди, похідні фінансові інструменти тощо) [3].

У 2012 р. проблему приховування доходів ТНК визнала Великобританія. Зокрема, представники Бюджетного комітету парламенту країни звинуватили такі компанії, як Amazon, Google і Starbucks в тому, що вони на формально законних підставах ухиляються від виплати податків в британський бюджет, використовуючи складні бухгалтерські схеми.

На фоні росту проблем у сфері державних фінансів та стрімкого скорочення частки корпоративних податків у доходах федерального бюджету питання приховування доходів ТНК почали серйозно розглядатися і у США. Так, бюджетний дефіцит США в 2012 р. склав, за даними МВФ, 8,5 % ВВП, а державний борг - 106,5 % ВВП, а частка податку на прибуток впала з 32,1 % у 1952 р. до 8,9 % у 2012 р. Дані цифри набувають особливого відтінку на тлі розслідувань, проведених

підкомітетом Сенату США з національної безпеки та урядових справ (Permanent Subcommittee on Investigations of the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs United States Senate).

Результатом стало кілька доповідей, які, зокрема, описують способи, використовувані Microsoft і Hewlett-Packard (опублікована у вересні 2012 р.) [4], а також Apple (представлена 21.05.2013 р.) [5]. З'ясувалося, що корпорації вміло використовують свої офшорні структури, відмінності між податковими законодавствами різних країн, а також лазівки в Податковому кодексі США. У багатьох є підконтрольні їм зарубіжні компанії, чий прибуток у декілька разів перевищує ВВП офшорів, в яких вони зареєстровані.

Сенатори зазначають, що, наприклад, протягом останніх 4 років Apple вдалося приховати від сплати податків прибуток у розмірі 44 млрд доларів США. З одного боку, Apple вважається однією з найбагатших ТНК у світі, будучи при цьому як найбільшим платником корпоративного податку у США, так і одним з найбільших приховувачів доходів.

Так, ще в 1980 р. Apple створила кілька компаній в Ірландії, які виробляли продукцію для продажу в Європі. Проте наприкінці 1990-х Apple зіткнулася з серйозними фінансовими труднощами. Тоді компанія передала значну частину виробництва на аутсорсинг, перемістила збір майже всієї своєї продукції в Китай та раціоналізувала офшорні операції. За договором про розподіл витрат американська Apple передала ірландським компаніям Apple Sales International і Apple Operations Європе економічні права на використання інтелектуальної власності, хоча переважна частина цієї інтелектуальної власності створювалася у США (95 % у 2011 р.). При цьому Apple Sales International до 2012 р. не мала співробітників - від її імені діяли співробітники американської Apple. Весь бізнес Apple Sales International полягав у тому, що вона на папері закуповувала продукцію Apple у китайського виробника і на папері продавала її з істотною націнкою іншим компаніям групи для поставок до Європи, на Близький Схід, в Африку тощо. Більшістю офшорів Apple володіє її 100 % ірландська дочірня компанія Apple Operations International, консолідує їх грошові кошти (її, зокрема, опосередковано належить Apple Sales International). З моменту своєї реєстрації, тобто близька 30 років тому, ірландська Apple Operations International не була доступна за будь-якою адресою, не мала співробітників, не була податковим резидентом жодної з країн світу і принаймні останні п'ять років не платила корпоративного податку на прибуток жодній державі. Резидентом США вона не є тому, що там не зареєстрована, а резидентом Ірландії - тому що в цій країні резидентом вважається тільки та компанія, яка з Ірландії ж і управляється. Тим часом у 2009-2012 рр. Apple Operations International отримала 30 млрд доларів США доходу.

Apple наполягає на тому, що за вказаними вище причинами Apple Sales International теж не є податковим резидентом жодної країни. Тим часом в доповіді з посиланням на інформацію самої Apple сказано, що Apple Sales International в 2009-2011 рр. все ж таки платила податок в Ірландії, який при прибутку в 38 млрд доларів США сумарно склав 21 млн (тобто за ставкою 0,06 %). У доповіді зроблено припущення, що податок сплачувався не з усієї прибутку, а тільки з тієї її частини, що була отримана від продажів в Ірландії. Тобто з більшої частини прибутку не сплачувався жоден податок.

Однак гендиректор Apple Тім Кук заявив на сенатських слуханнях, що не вважає, ніби компанія щось порушила: «Ми платимо всі податки, які зобов'язані, з точністю до долара. Ми не тільки дотримуємося законів, але діємо в дусі законів» [6]. Одночасно голова ради директорів Google Ерік Шмітт зазначив, що: «не справа компанії вирішувати, якою має бути податкова політика, цим повинні займатися обрані уряди» [7].

Враховуючи зазначене, світова спільнота досить активно включилася у боротьбу з офшорами і ухиленням від сплати податків ТНК. Так, на останньому саміті Групи двадцяти Міністрів фінансів та керівників центральних банків (G-20), що пройшов 5-6 вересня в Санкт-Петербурзі, дана проблема стала однією з ключових. Лідери «двадцятки» висловили заклопотаність ситуацією, що склалася навколо світових масштабів приховування доходів, причому не тільки рядовими громадянами, а й великими корпораціями. Відчуваючи хронічний бюджетний дефіцит, учасники саміту G20 схвалили План дій Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), висловившись за уніфікацію податкових режимів [8].

Планом передбачено виконання таких завдань:

- Створення міжнародної узгодженості корпоративного прибуткового оподаткування;
- Відновлення всіх ефектів та переваг міжнародних стандартів;
- Забезпечення прозорості та сприяння розширенню визначеності і передбачуваності;
- Узгодженість політики з податковими правилами.

На даний момент важко сказати, наскільки дієвою виявиться реалізація даного плану, щоб покласти край агресивній політиці податкового планування, змінити систему оподаткування на міжнародному рівні та перешкодити великим ТНК ухилятися від сплати податків, користуючись прогалинами в угодах про уникнення подвійного оподаткування, особливо враховуючи, що проблема боротьби з податковими привілеями не нова.

Економічна глобалізація почалася ще наприкінці 19 століття, однак питання про ухилення від сплати податків набули особливої актуальності тільки після Першої світової війни, разом із появою відмінностей у оподаткуванні прибутку та дивідендів юридичних осіб у різних країнах. Як зазначає Крістоф Фарке, фахівець з міжнародних економічних відносин в період між двома війнами (1918-1939 рр.): «методи, використовувані для ухилення від сплати податків міжнародними компаніями в період між двома війнами, схожі на сьогоднішні. ТНК використовували податкові гавані, щоб перевести туди свої штаб-квартири або створити холдинги, що дозволяло їм обмежити податковий тягар за фактичним місцем знаходження організації» [9].

Спробуємо здійснити історичний екскурс з метою більш ґрунтовного дослідження окресленої проблематики. Так, вже на початку ХХ ст. привілеї, що були надані холдингам, поступово залучають великі компанії до Швейцарії, Ліхтенштейну і Люксембургу. Наприклад, випадок швейцарського холдингу, створеного в 1928 р. концерном хімічних корпорацій IG Farben, у складі якого об'єдналися фармацевтична компанія Bayer, творець фотоплівки Agfa, хімічний концерн BASF і багато інших підприємств галузі. Крім перенесення штаб-квартири в «податкові гавані», великі корпорації намагалися «вивести прибуток» в країни з низьким рівнем оподаткування. Архіви швейцарських компаній дозволяють формирити про широке використання так званої «трансфертної ціни». Так, наприкінці 1920 -х років всього лише п'ята частина прибутку, отриманого міжнародної фармацевтичної групою Ciba, прародителями концерну Novartis, була задекларована її підрозділами, розташованими за межами Швейцарії. Дипломати і функціонери вищої ланки підтримували швейцарські ТНК в податкових суперечках за кордоном навіть тоді, коли було відомо, що останні діяли недобросовісно.

У результаті країна банківської таємниці потрапила в центр міжнародних дискусій майже за 100 років до появи грандіозного проекту ОЕСР. Однак питання про те, де повинні платити податки ТНК та їх дочірні фірми починає хвилювати і післявоєнну Європу. Одні країни виступають за те, щоб оподатковувати головні компанії за місцем їх знаходження, інші вважають, що відрахування повинні надходити до бюджету тих країн, де ведеться фактична діяльність. У відсутність міжнародних угод над ТНК нависла загроза подвійного оподаткування.

Перший комітет експертів з питань оподаткування був організований під егідою Ліги Націй між 1921 і 1923 роками. 5 квітня 1923 він представив фінансовому комітету організації звіт про подвійне оподаткування і свої пропозиції. Країни, в якій компанія здійснює свою діяльність, пропонувалося надати пріоритетне право оподаткування, а податок на дохід, отриманий у вигляді дивідендів, повинен сплачувати власник за місцем свого проживання.

Але справжнім поштовхом для розвитку міжнародного права в галузі оподаткування стала Конференція в Женуї 1922 року, в якій взяла участь 34 країни. Однією з цілей цієї Конференції став пошук виходу з післявоєнного економічного хаосу. Резолюція, прийнята за підсумками зустрічі, передбачала боротьбу з ухиленням від сплати податків і подвійним оподаткуванням. Навіть якщо ці напрямки можуть здатися діаметрально протилежними на перший погляд, вони є різними сторонами однієї медалі. В обох випадках стоїть питання про гармонізацію систем оподаткування різних країн.

Після Конференції в Женуї був заснований перший постійно діючий міжнародний комітет з питань оподаткування при Лізі Націй. Він збирався двічі на рік в Женеві і складався з керівників податкових адміністрацій семи найбільших економік, об'єднаних міжнародною організацією: Бельгії, Франції, Італії, Великобританії, Голландії, Швейцарії та Чехословаччини.

Маскуючи свої аргументи під виглядом технічних рекомендацій, члени комітету залишилися посередниками, захищаючи виключно інтереси своїх урядів. Проте зіткнувшись з тим, що ці інтереси дуже відрізняються один від одного, комітет дійшов висновку про необхідність пошуку рішення, яке влаштувало б усіх. Тому перший звіт про його роботу, опублікований в 1925 році, не був націлений на кардинальні зміни.

У 1926 році, зі вступом до Ліги Націй Німеччини, комітет починає роботу в новому напрямі. Його сили спрямовані тепер на розробку двосторонніх угод. Концепція м'якого регулювання приходить на зміну первісної ідеї встановлення єдиних жорстких норм. Цієї концепції згодом будуть дотримуватися Податковий комітет ООН, Організація європейського економічного співробітництва (ОЕЕС) і, нарешті, ОЕСР.

На податковій конференції в Женеві в 1928 р. були представлені результати роботи комітету - три типові моделі угод про уникнення подвійного оподаткування та ухилення від сплати податків. Ці документи, що містять безліч винятків, по факту стали кроком назад, оскільки ідея створення багатосторонньої угоди поступається місцем двостороннім конвенціям. Тим не менше, саме в типових моделях 1928 р. був розроблений принцип, якого дотримуються і донині: дочірні підприємства розглядаються як автономні юридичні особи.

З одного боку, встановлення загальних правил дозволило зменшити число конфліктів, що виникають між країною, де ведеться діяльність компанії, і країною, в якій знаходиться її штаб-квартира. З іншого, міжнародні корпорації отримали більше свободи в оптимізації оподаткування, перерозподіляючи прибуток між

дочірніми структурами. Це стало моментом виникнення проблематики «трансфертної ціни», що залишається одним з основних питань, який покликаний вирішити новий план ОЕСР.

Що стосується міжнародного оподаткування, то досвід роботи фінансових комісій при Лізі Націй можна вважати поразкою. Ідея проекту багатосторонньої конвенції, покликаної боротися з відходом від сплати податків і подвійним оподаткуванням, занадто швидко поступилася місцем типовим угодам, які послужили моделями майбутніх двосторонніх конвенцій». Однак єдиною думкою про оцінку результатів діяльності комісії при Лізі Націй не існує. Одні відзначають, що розроблена концепція відкрила двері для податкових маніпуляцій, інші вважають її заслугою той факт, що в період між двома війнами було укладено близько шістдесят двосторонніх угод, що дозволили вирішити знайти рішення багатьох спірних ситуацій в області міжнародного оподаткування.

Втім, історик з Лозаннського університету Крістоф Фарке зазначає, що «вплив комісії в області подвійного оподаткування не завдав жодної шкоди міжнародним компаніям. Країни підписали двосторонні угоди про уникнення подвійного оподаткування на їх користь. Але навіть якщо б таких угод не існувало, ТНК з легкістю йшли від податків за допомогою методів, описаних вище» [9].

Причому не завжди основна причина «втечі» капіталу - сильний податковий тиск. Мотивами найчастіше є як пошук тихих гаваней в періоди економічної нестабільності, так і захист від валютних, корпоративних і політичних ризиків. Саме з цих причин відтік капіталу може залишатися серйозною проблемою навіть у сприятливих податкових умовах. А оскільки глобалізація торкнулася усіх сфер життєдіяльності суспільства, і в першу чергу фінансово-економічної, добитися справедливого оподаткування тільки за рахунок вживання заходів на національному рівні неможливо. Для цього украї потрібний міжнародний інструмент, який містив би рекомендації щодо дій як на міжнародному, так і на національному рівнях.

З іншого боку не можна не відмітити конструктивні кроки останніх років. Так, ще в 2010 р. Голландія почала відстежувати платежі за банківськими картками, пов'язаними з рахунками в установах колишніх податкових гаваней і офшорах. У Швейцарії з лютого 2013 р. вступив в силу закон «Про міжнародну допомогу в податкових питаннях», згідно з яким швейцарські банки за запитом правоохоронних і податкових органів держав, резидентами яких є клієнти банків, зобов'язані надавати інформацію про рахунки вкладників, підозрюваних в ухиленні від податків.

Крім того, на тлі скандалів з банками UBS і Вегелін, швейцарський уряд довго перебував в пошуку прийнятної угоди з США, яка б дозволила захистити банки. У підсумку всі великі швейцарські банки почали надавати інформацію про офшорні рахунки громадян США їх податковим службам.

Не залишилися осторонь і Німеччина. З початку 2012 року вона вела переговори з урядом Швейцарії про те, щоб банки цієї країни стягували з німців, що зберігають у них свої гроші, спеціальний податок «на ухилення», ставка якого становить 21-41 % і залежить від дати відкриття рахунку і суми, що на ньому зберігається. Протокол про наміри ввести подібну норму з 2013 року ще в квітні 2012-го підписали швейцарський державний секретар Міхаель Амбюль і посол Німеччини в Швейцарії Петер Готтваль. У листопаді 2012 р. німецька опозиція, що має більшість у представництві федеральних земель, виступила проти угоди, оскільки вважає її ще занадто м'якою.

Британська і швейцарська влада в серпні 2013 р. досягли угоди про припинення ухилення від сплати податків. Згідно з ним, існуючі рахунки британців в банках Швейцарії підлягатимуть однократному оподаткуванню в розмірі до 34% від суми, а для нових депозитів ставка виявиться вищою.

Задумалися про боротьбу з податковими ухильниками і в Австралії. Наприкінці 2012 р. було створено спеціальну робочу групу, яка має намір ліквідувати використання міжнародними корпораціями сумнівних схем для мінімізації податкових виплат і внести необхідні законодавчі зміни вже в 2013 р.

У Росії влада почала реалізувати план деофшоризації економіки до 2018 р. Згідно з намірами, до грудня 2013 р. має бути розроблений законопроект, який передбачає створення механізму оподаткування прибутку контрольованих іноземних компаній та визначення податкового резидентства організації [10].

Включилася у світову боротьбу з ухильниками і Україна. Так, в липні 2013 р. Верховна Рада прийняла закон про ратифікацію конвенції між урядами України та Кіпру про уникнення подвійного оподаткування, а також закон, що стосується боротьби з трансферним ціноутворенням. Ще одним кроком стало підписання 04.09.2013 р. міжурядової конвенції з Республікою Мальта про уникнення подвійного оподаткування. Подібні документи заплановані і для інших офшорів, таких, як Британські Віргінські острови, Аруба, Сент-Вінсент, Антигуа і Барбуда.

Навіть історичні офшорні центри посилюють податкові режими. З початку нинішнього року Кіпр підвищив ставку ПДВ до 18 %, яка через рік зросте до 19%, а компанії - нерезиденти, зареєстровані на Кіпрі, відтепер зобов'язані подавати податкову декларацію.

Більш дрібні території, що пропонують ліберальний режим оподаткування, останніми роками висловили готовність до поширення інформації про платників податків. Наприклад, Бермудські острови підписали відповідні угоди з Австралією, Китаєм, Південною Кореєю, ПАР, Індонезією. Таким же шляхом пішов і Ліхтенштейн, домовившись з Мексикою, Японією, Канадою. Погодилися надавати дані про платників податків Британські Віргінські острови, Кайманові острови, Гібралтар, Гернси, острів Мен, Джерсі, Антильські острови та Макао.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Як видно з проведеного аналізу, проблематика оподаткування доходів ТНК має досить тривалу історію, негативно впливаючи на початку XXI ст. на обсяг податкових надходжень для більшості країн світу. При цьому саме по собі поняття «трансферне ціноутворення» не є негативним фактором. Негативом є лише зловживання ним. Отже, міжнародна співпраця щодо трансферного ціноутворення має будуватися, у першу чергу, на запобіганні зловживанням. Саме тому сьогодні Європейській союз зайняв досить жорстку позицію, вимагаючи відмовитися від ліберального податкового законодавства, що стимулює приплив офшорного капіталу. «Країни-члени ЄС мають діяти скоординовано таким чином, щоб усунути корінні причини цієї проблеми. Близько одного трильйона євро втрачається внаслідок ухилення від сплати податків в ЄС. Окрім скандального характеру даних втрат, це реальна загроза для справедливого оподаткування», - сказав податковий та митний комісар ЄС Альгирдас Шемета [11].

На нашу думку, ініційовані ЄС у 2012-2013 рр. зміни у питаннях оподаткування доходів ТНК є революційними, а їх успішна реалізація спровокує кардинальні зміни у структурі податкових систем учасниць. Однак досягнення принципу справедливого оподаткування можливо лише за умови приєднання до прогресивних новацій максимально можливої кількості країн, і не лише членів ЄС. Оскільки ті країни, що випадатимуть із цих процесів, матимуть потенційну здатність нівелювати позитивний ефект гармонізації податкових систем країн-членів ЄС.

Література:

1. Tax on the «private» billions now stashed away in havens enough to end extreme world poverty twice over / Media centre Oxfam – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oxfam.org/en/eu/pressroom/pressrelease/2013-05-22/tax-havens-private-billions-could-end-extreme-poverty-twice-over>.
2. James S. Henry The price of offshore revisited / James S. Henry – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Price_of_Offshore_Revisited_120722.pdf.
3. Illicit Financial Flows from China and the Role of Trade Misinvoicing // Global Financial Integrity – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gfintegrity.org/storage/gfip/documents/reports/ChinaOct2012/gfi-china-oct2012-report-web.pdf>.
4. Offshore Profit Shifting and the U.S. Tax Code - part 1 (Microsoft and Hewlett-Packard) / Hearing before the Permanent Subcommittee on Investigations of the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs United States Senate – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-112shrg76071/pdf/CHRG-112shrg76071.pdf/>.
5. Offshore Profit shifting and the U.S. Tax Code - part 2 (Apple INC.) / Hearing before the Permanent Subcommittee on Investigations of the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs United States Senate – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-113shrg81657/pdf/CHRG-113shrg81657.pdf/>.
6. Apple CEO Cook testifies before the Senate Homeland Security and Governmental Affairs subcommittee on investigations / Bloomberg BusinessWeek – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessweek.com/articles/2013-05-21/tim-cook-taxes-and-avoiding-the-right-thing>.
7. Google's tax avoidance is called 'capitalism', says chairman Eric Schmidt / The Telegraph – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telegraph.co.uk/technology/google/9739039/Googles-tax-avoidance-is-called-capitalism-says-chairman-Eric-Schmidt.html>.
8. Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting / OECD Publishing – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>.
9. Гирко Т. Фискальная гармония: сегодня и 90 лет назад / Т. Гирко // Наша газета – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nashagazeta.ch/news/economy/16202>.
10. Дубенский В., Харламов П. Ловля налоговых блох / В. Дубенский, П. Харламов // Эксперт (Украина). - №35, 16-22 сентября 2013 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://smi.liga.net/articles/2013-09-17/10863109-lovlya_nalogovykh_blokh.htm.
11. EU to clamp down on tax evasion // EU Business – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eubusiness.com/news-eu/economy-tax-law.181>.

References:

1. Media center of Oxfam (2013), "Tax on the «private» billions now stashed away in havens enough to end extreme world poverty twice over", available at: <http://www.oxfam.org/en/eu/pressroom/pressrelease/2013-05-22/tax-havens-private-billions-could-end-extreme-poverty-twice-over> (Accessed 21 November 2013).
2. James S. Henry (2013), "The price of offshore revisited", available at: http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Price_of_Offshore_Revisited_120722.pdf (Accessed 22 November 2013).
3. Global Financial Integrity (2013), "Illicit Financial Flows from China and the Role of Trade Misinvoicing", available at: <http://www.gfintegrity.org/storage/gfip/documents/reports/ChinaOct2012/gfi-china-oct2012-report-web.pdf> (Accessed 19 November 2013).
4. Hearing before the Permanent Subcommittee on Investigations of the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs United States Senate (2012), "Offshore Profit Shifting and the U.S. Tax Code - part 1 (Microsoft and Hewlett-Packard)", available at: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-112shrg76071/pdf/CHRG-112shrg76071.pdf/>.
5. Hearing before the Permanent Subcommittee on Investigations of the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs United States Senate (2013), "Offshore Profit shifting and the U.S. Tax Code - part 2 (Apple INC.)", available at: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-113shrg81657/pdf/CHRG-113shrg81657.pdf>.
6. Blumberg BusinessWeek (2013), "Apple CEO Cook testifies before the Senate Homeland Security and Governmental Affairs subcommittee on investigations", available at: <http://www.businessweek.com/articles/2013-05-21/tim-cook-taxes-and-avoiding-the-right-thing>.
7. The Telegraph (2013), "Google's tax avoidance is called 'capitalism', says chairman Eric Schmidt", available at: <http://www.telegraph.co.uk/technology/google/9739039/Googles-tax-avoidance-is-called-capitalism-says-chairman-Eric-Schmidt.html>.
8. OECD Publishing (2013), "Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting", available at: <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>.
9. Girko T. (2013), "Fiscal harmonization: today and 90 years ago", Nasha gazeta [Online], available at: <http://www.nashagazeta.ch/news/econom/16202>.
10. Dubenskiy V., Kharlamov P. (2013), "Catching tax fleas", Expert (Ukraine), available at: http://smi.liga.net/articles/2013-09-17/10863109-lovlya_nalogovykh_blokh.htm.
11. EU Business (2013), "EU to clamp down on tax evasion", available at: <http://www.eubusiness.com/news-eu/economy-tax-law181>.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2013 р.

ТОВ "ДКС Центр"